

Методичні рекомендації
щодо проведення III (обласного) етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з ІСТОРІЇ
2019-2020 навчальний рік

Документами, що визначають мету, завдання, структуру, технологію проведення Всеукраїнських олімпіад є Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових і спеціальних дисциплін, турніри, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності Наказ МОН України від 6.08 2019 № 1077 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2019/2020 навчальному році» та наказ ДОН ЗОДА від 3 січня 2020 року № 5 «Про проведення III (обласного) етапу Всеукраїнських, обласних учнівських олімпіад у 2019/2020 навчальному році та підготовку до участі в IV етапі 2020 року»

У III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії беруть участь учні 8-11 класів.

Час роботи над олімпіадними завданнями – 4 астрономічні години.

Комплект олімпіадних завдань охоплює програмовий матеріал з різних розділів курсу історії України та Всесвітньої історії **за попередні роки** навчання та теми, які учні повинні опанувати відповідно до чинних навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів:

8 клас: Історія України – включно з темою « Козацька Україна наприкінці 50-х років ХУІІ – на початку ХУІІІ ст.». Всесвітня історія – включно з темою « Держави Західної Європи в ХУІ – ХУІІІ ст.».

9 клас: Історія України – включно з темою « Українські землі у складі Австрійської імперії у др.пол ХІХ ст.». Всесвітня історія – включно з темою « Модернізація країн Європи та Америки в останній третині ХІХ – початку ХХ ст.».

10 клас: Історія України – включно з темою « Західноукраїнські землі у міжвоєнний період». Всесвітня історія – включно з темою « Держави Центрально-Східної Європи».

11 клас: Історія України – включно з темою « Україна у період загострення кризи радянської системи (сер.60-х – сер.80-х р.р.)». Всесвітня історія – включно з темою « СРСР. Країни Центральної і Східної Європи.».

Завдання з олімпіади по історії спрямовані як на виявлення поглибленого знання й розуміння учнями низки визначальних історичних подій, явищ, процесів, так і сформованості в них навчальних компетентностей (хронологічної, просторової, інформаційної, мовленнєвої, логічної та аксеологічної).

Завдання за структурою будуть поділятися на два рівні – рівень

практичних завдань та рівень теоретичних завдань. Тестові форми у завданнях олімпіади **не використовуються**.

Структура комплексу завдань для відповідного класу буде охоплювати завдання на виявлення рівня розвиненості в учасників олімпіади уміння визначати провідні тенденції історичного процесу; уміння давати порівняльну характеристику; встановлювати хронологічні, просторові та причинно-наслідкові зв'язки; розкривати значення, висловлювати власну точку зору, аргументувати свою позицію; визначати роль особистості в історії; володіти категоріями історичного часу, історичного простору та історичного руху, головними історичними поняттями.

Завдання вимагають ксерокопіювання на кожного учня.

Звертаємо увагу на те, що учням не дозволяється користуватись додатковою літературою (атласами, довідниками, посібниками, підручниками тощо).

Завдання щодо підготовки учнів з історії

Підготовку до олімпіади рекомендуємо розпочинати із ознайомлення з нормативно-правовою базою, перш за все, за шкільними програмами курсів історії України та Всесвітньої історії:

5-9 класи – Наказ МОН України від 07.06.2017р. № 804 та Наказ МОН України від 21.02.2019р. № 236.

10-11 класи – Наказ МОН України від 21.02.2019р. № 236

Під час підготовки до олімпіади з історії рекомендуємо практикувати виконання з учнями таких завдань:

- заповнення пропусків у тексті;
- заповнення порівняльних таблиць;
- виправлення помилок в тексті;
- знаходження зайвого елементу у логічному ланцюжку ;
- робота з історичними поняттями;
- робота з історичною картою;
- робота з хронологічним ланцюжком;
- розпізнання та характеристика історичних персоналій.

Для висвітлення діяльності історичних персоналій рекомендуємо:

- ознайомитися з найважливішими біографічними даними;
- простежити процес становлення особистості в конкретному середовищі;
- виявити історичні умови, що відіграли роль у формуванні поглядів, якостей особи;
- дослідити участь історичної особи в суспільному житті;
- визначити, інтереси якої соціальної групи, класу, політичної сили відбиває історична особа в своїй діяльності;

- виявити вплив конкретної історичної особи на окремі галузі життя чи суспільно-політичні процеси;
- з'ясувати морально-психологічні якості історичної особи;
- показати коло однодумців і соратників історичної особи.

Під час написання творчих завдань з історії доцільно звертати увагу на:

- змістовність викладу – повне, конкретне, чітке розкриття теми з використанням найважливіших історичних фактів, їх оцінка з висновками й узагальненнями;
- логічність – послідовне, чітке висвітлення історичного матеріалу;
- використання історичних джерел та знайомство з історіографією;
- багатство мови – вживання історичних термінів, синонімів, образних висловів тощо. Багатство мови зумовлює використання історичних документів, знання літературних пам'яток епохи, історико-публіцистичних творів;
- емоційність і виразність – яскраво й образно висловлювати думки і почуття, вміло добирати приклади;
- правильне вживання слів – відсутність слів-паразитів, жаргонних словотворень, русизмів, правильне написання історичних термінів;
- дотримання запропонованого жанру роботи: історичне есе, історичний портрет, тези до наукової конференції, стаття для енциклопедії, розгорнутий план доповіді тощо.

Критерії оцінювання та кількість балів за кожне завдання додаються до завдань олімпіади у день її проведення.

Методист

Л.Я. Сіра